

PROGRAMACIÓ

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ.....	2
PROGRAMACIÓ.....	3
Unitat 1. La fotografia i el multimèdia.....	4
1.1 Competències bàsiques	
1.2 Objectius	
1.3 Ensenyaments transversals	
1.4 Continguts	
1.4.1 Conceptes	
1.4.2 Procediments	
1.4.3 Actituds	
1.5 Activitats	
1.6 Temporització	
1.7 Avaluació	
METODOLOGIA.....	9
CRITERIS D'AVUACIÓ.....	10
EXPERIMENTACIÓ A L'AULA.....	10
VALORACIÓ DELS RESULTATS.....	11

INTRODUCCIÓ

L'assignatura de Visual i Plàstica de primer cicle, impartida a 2on d'ESO, consta d'unitats totes elles relacionades, que permeten als alumnes introduir-se, comprendre, conèixer, expressar-se i comunicar-se en aquest llenguatge artístic per entendre el seu entorn.

A l'hora d'estructurar en unitats didàctiques la distribució i la concreció dels objectius, els continguts i els objectius finals per a cadascun dels cursos, s'ha aplicat una sèrie de criteris, de manera que permetin un ensenyament integrat.

Així, les seqüències d'aprenentatge estan organitzades segons els criteris següents:

Adequació. Qualsevol contingut d'aprenentatge està estretament relacionat amb els coneixements previs de l'alumne/a.

Continuïtat. Els continguts es van assumint al llarg d'un curs, cicle o etapa.

Progressió. L'estudi en forma helicoidal d'un contingut facilita la progressió en l'aprenentatge. Els continguts, un cop assimilats, es reprenen constantment al llarg del procés educatiu, per tal que no s'oblidin. En alguns casos, se'n canvia la tipologia (per exemple, si s'han estudiat com a procediments, es reprenen com a valors); en d'altres, es reprenen com a continguts interdisciplinaris en altres àrees.

Interdisciplinarietat. Això suposa que els continguts apresos en una àrea serveixen per a avançar en d'altres i que els continguts corresponents a un eix vertebrador d'una àrea serveixen per a aprendre els continguts d'altres eixos vertebradors de la mateixa àrea, és a dir, que permeten donar unitat a l'aprenentatge entre diverses àrees.

Priorització. Es parteix sempre d'un contingut que fa d'eix organitzador i al seu voltant es van integrant altres continguts.

Integració i equilibri. Els continguts seleccionats han de cobrir totes les capacitats que s'enuncien en els objectius i en els objectius finals. Així mateix, es busquen l'harmonia i l'equilibri en el tractament dels conceptes, els procediments i els valors. I, molt especialment, s'han de treballar els valors transversals.

Interrelació i globalització. A l'hora de fer la programació dels continguts, s'han tingut en compte els continguts que són comuns a dues o més àrees, de manera que, en tractar-los, se n'obtingui una visió completa. Així mateix, es presenten els continguts des d'un punt de vista general, per tal de poder analitzar els aspectes més concrets al llarg de les unitats didàctiques, fins a arribar a obtenir-ne una visió global.

Amb tots aquests criteris, la matèria s'estructura en unitats i també se seqüencien els eixos vertebradors de la matèria, de manera que permetin un ensenyament integrat en ordre horitzontal, o bé possibilitin al professor/a el tractament d'un sol eix en ordre vertical.

PROGRAMACIÓ

En el primer curs, la matèria de Visual i Plàstica es basa en educar als alumnes en el saber veure, i això ho portem a terme mitjançant l'aprenentatge en la lectura d'imatges. Tracta de manera que l'alumnat adquireixi el llenguatge gràfic necessari per a comunicar idees i l'objectivitat suficient per a representar formes. Amb aquesta finalitat, es sintetitza i recull els nous continguts que es treballaran, i també els que s'aprofundiran en cursos posteriors.

S'inclouen propostes que recorren a l'ús de mètodes perceptius i reflexius que faciliten la comprensió dels conceptes i el desenvolupament de l'abstracció. Aquests objectius s'assoleixen mitjançant el treball simultani de la teoria i l'experimentació, la deducció i la inducció, i integrant la conceptualització en la representació i la comunicació gràfica i visual.

A continuació es proposa la temporització i la interdisciplinarietat per aquesta unitat, s'esmenten les competències bàsiques, els objectius, els ensenyaments transversals i els continguts que es treballen.

A més a més, sota el títol «Activitats» es descriu el recorregut de l'aprenentatge proposat en la unitat i de les activitats proposades, i finalment es presenten els criteris d'avaluació que estableixen el tipus i el grau d'aprenentatge que s'espera que hagin assolit els alumnes.

1 Unitat 1. La fotografia i el multimèdia

1.1 Competències bàsiques

- Competència artística i cultural. Coneixement dels principals recursos i convencions del llenguatge audiovisual.
- Tractament de la informació i competència digital. Utilització de recursos TIC per a l'anàlisi de les imatges.
- Aprendre a aprendre. Es proposen mètodes i accions relacionades amb el mètode científic, ja que es basen en l'observació, la formulació d'hipòtesis, l'experimentació i la reflexió posterior.
- Autonomia i iniciativa personal. Presa de consciència de les pròpies capacitats, el reconeixement dels altres i la identificació de les pròpies limitacions com a instruments de millora. També aprenen a ser i a actuar de forma autònoma i solidària.
- Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic. Es proposen mètodes i accions relacionades amb el mètode científic, ja que es basen en l'observació, la formulació d'hipòtesis, l'experimentació i la reflexió posterior.
- Competència social i ciutadana. Es treballa amb eines pròpies del llenguatge visual que condueixen a la comprensió crítica, el pensament creatiu i l'expressió de les emocions, vivències i idees. S'afavoreix el reconeixement dels altres i la participació social.
- Competència en comunicació lingüística. Es treballa el llenguatge audiovisual com una forma de comunicació i la llengua com a vehicle per expressar el significat de les imatges.
- Competència matemàtica. Treballar l'habilitat per comprendre, produir i interpretar distints tipus d'informació, ampliar el coneixement sobre aspectes quantitatius i espacials de la realitat. També hi col·labora treballant el coneixement i el maneig dels elements geomètrics.

1.2 Objectius

- Identificar els components de les imatges en l'entorn visual quotidià.
- Valorar la comunicació visual com a mitjà per transmetre idees, sentiments, pensaments, etc., de forma plàstica i estètica.
- Conèixer els diferents tipus d'imatges i les característiques que diferencien les unes de les altres.
- Saber interpretar imatges mitjançant l'aplicació d'un mètode de lectura.

- Valorar la funció estètica, informativa i cultural de les imatges artístiques en la història.
- Realitzar imatges i expressar-se de forma personal, utilitzant les característiques expressives dels elements visuals de la imatge.
- Investigar les possibilitats expressives de diferents materials i tècniques.

1.3 Ensenyaments transversals

- Lectura d'imatges, comunicació i la publicitat. Llengua.
- Observació, formulació d'hipòtesis, experimentació i reflexió. Naturals i socials.
- Noves tecnologies del llenguatge audiovisual. Tecnologia.
- Utilització dels recursos TIC. Amb totes les matèries.
- Concepte d'espai, relacions entre formes, figures i fons. Matemàtiques i tecnologia.

1.4 Continguts

La fotografia i els multimèdia

- La percepció de la imatge
- Tipus d'imatges
- Lectura d'imatges
- Comunicació visual
- La publicitat i els *mass media*
- Els elements visuals de la imatge
- La llum i el color per representar imatges
- El concepte d'espai i la relació entre les figures, formes, plans.

1.4.1 Conceptes

- Introducció a la percepció de la imatge: el sentit de la vista.
- Components de la imatge.
- Introducció a la comunicació visual.

- Tipus d'imatges: visuals, representatives de la realitat, mentals, simbòliques, fixes, en moviment.
- Introducció a la forma plana: formes tancades i obertes.
- El punt, la línia i el pla, com a elements per estructurar l'espai, aconseguir interpretar la llum i l'ombra i donar color a formes i imatges.
- Expressivitat dels elements visuals de la imatge.
- El color i la llum com a mitjà d'expressió.
- Relacions entre formes, figures, fons, plans: canvi de mida, contacte, separació, transparència, solapament, intersecció, penetració i contrast tonal.

1.4.2 Procediments

- Aplicació dels elements visuals.
- Realització de lectura d'imatges.
- Pautes per a la lectura objectiva i subjectiva d'imatges.
- Transformació d'imatges.
- Utilització d'imatges per crear-ne altres de noves.
- Ús de les formes regulars per realitzar imatges.
- Ús de materials i tècniques.
- Investigació experimental de les possibilitats expressives dels elements que configuren formes i imatges.
- Identificació de les diferències existents entre els materials i la seva selecció per a una tècnica concreta.
- Anàlisi del color en obres pictòriques i de disseny.
- Observació i anàlisi de l'espai.
- Experimentació i representació de l'espai mitjançant les formes bidimensionals.

1.4.3 Actitud

- Valoració de la precisió, rigor i netedat en l'elaboració de les representacions gràficoplàstiques.
- Valoració de les qualitats estètiques i plàstiques, junt amb les possibilitats comunicatives de les imatges.
- Posicionament crític davant la diferència entre les imatges i la realitat.

- Autonomia en la interpretació, la representació i l'apreciació de les imatges.
- Valoració de la funció cultural de les imatges artístiques en la història.
- Interès per descobrir i analitzar els valors expressius dels elements visuals que apareixen en les imatges.
- Estima per comprendre l'estètica de diferents manifestacions artístiques, amb curiositat i valoració de les seves possibilitats expressives i comunicatives.
- Estima per les diferents sensacions visuals percebudes i compartides amb els altres, quant a efectes de color.
- Curiositat per indagar amb el color per crear imatges noves.
- Valoració de les possibilitats plàstiques i estètiques dels materials utilitzats per expressar-se cromàticament.
- Interès per les possibilitats d'exploració de les tècniques cromàtiques.
- Curiositat per descobrir les relacions entre formes planes en l'espai, mitjançant l'observació de la realitat i la seva relació amb les imatges.
- Estima i respecte per les diferents solucions que aporten els companys de classe davant la mateixa proposta.
- Disposició per aplicar les qualitats expressives dels traçats geomètrics en l'elaboració de creacions plàstiques.
- Curiositat davant les formes geomètriques de l'entorn.

1.5 Activitats

1.5.1 Activitats TIC

- Recerca d'informació sobre el tema proposat a l'aula: la igualtat i la diversitat, aquí teniu diferents pàgines web per tractar més el tema:

http://eaa.educared.net/index.php?/component/option,com_tag/tag,Diversidad/tag_id,2/

http://www.aulaintercultural.org/article.php3?id_article=175

<http://www.unescocat.org/ct/p3/>

<http://www.solidaries.org/igualtat/>

- Utilitzar un programa d'edició fotogràfica per a fer el muntatge de les diverses fotografies que els alumnes han anat fent i seleccionant

1.5.2 Activitats diverses

- Interpreta fotografies publicitàries. Busca diferents exemples de productes que s'anuncien o altres fotografies que es considerin importants i adequades per tal de comentar-les i incidir en una sèrie de paràmetres inicials on els alumnes aniran observant els aspectes que han de tenir en compte per a realitzar les seves pròpies fotografies
- Expressa't amb imatges. Realitza un fotomuntatge, una idea prèvia del que es vol representar i com es vol representar, és a dir, donar-li el significat oportú
- Realitzar lectures de les diferents imatges que els alumnes han realitzat, amb una visió explicativa dels propis alumnes que les han fet i a la vegada una visió crítica de la resta de l'alumnat que les observa
- Fer un mural en grups on exposem la diversitat a l'aula a nivell físic. Triem una part del cos i anem fent diferents fotografies en diferents persones de la mateixa part del cos per mostrar que tots tenim els mateixos òrgans (som iguals), però tothom els té en característiques físiques diferents (cadascú té les seves peculiaritats que el fan ser especial i únic)

1.6 Temporalització

- En primer lloc, presentarem diferents imatges fotogràfiques, com a principi de la comunicació visual, és a dir, desenvoluparem i comentarem alguns dels tipus d'imatges més importants per donar fonaments als mètodes de lectura d'imatges.
- El segon apartat se centra a presentar, de forma introductòria, el tema a tractar en el nostre reportatge
- Per aconseguir un desenvolupament i comprensió dels continguts i realitzar les activitats considerades més adequades, considerem necessàries un mínim de 4 hores.

1.7 Avaluació

- Conèixer els components de la imatge, és a dir: el significat, els elements visuals, els materials i les tècniques.
- Comprendre i utilitzar el concepte de *comunicació*.
- Reconèixer i realitzar diferents tipus d'imatges atenent a les finalitats proposades: la diversitat i la igualtat
- Saber realitzar una lectura, objectiva i subjectiva, d'imatges fotogràfiques
- Exactitud, ordre i neteja en la realització de les tasques encomanades
- Valorar les qualitats estètiques de les imatges en l'entorn visual quotidià, mostrant interès pels missatges que poden transmetre.

METODOLOGIA

Per tal de treballar aquesta competència artística i cultural bàsicament la metodologia que utilitzarem serà promoure el treball cooperatiu. S'intentarà que a través de les activitats, els alumnes aprenguin a treballar cooperant els uns amb els altres, i al mateix temps, aprenguin a respectar les diferents opinions i punts de vista que poden sorgir.

A través de les activitats intentarem que els alumnes aprenguin a expressar-se amb originalitat, imaginació i fantasia, mitjançant imatges fixes o mòbils, esforçant-se per superar creativament les pròpies realitzacions plàstiques.

Sistema de treball

El nostre sistema de treball és educar als alumnes en el saber fer, saber veure i saber ser, i això implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament les manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi i considerar-les part del patrimoni dels pobles, amb el visionat d'imatges directes e indirectes, i en la pràctica de les diferents activitats d'aprenentatge.

Els passos a seguir:

Comentari de diferents fotografies, on marcarem els paràmetres que l'alumne ha de tenir en compte alhora de realitzar la seva tasca.

La recerca de la informació del tema a tractar la farem per parelles, cada parella tindrà un ordinador, en el que visitarà les diferents pàgines recomanades.

Triaran la part del cos amb la que volen expressar la temàtica treballada, aniran cercant diferents persones que vulguin participar en aquest reportatge i després les aniran descarregant dins l'ordinador del centre per tal d'explicar i de realitzar la tria i selecció de les més ben fetes. Un cop feta la selecció triaran el tipus de muntatge.

Després de decidir el cartell resultant del seu reportatge, el muntaran i l'exposaran a la classe, en aquest moment és on es crearà el diàleg entre la feina dels artistes (parella d'alumnes) i el públic (resta de l'alumnat de la classe), feta la conclusió i les reflexions pertinents donarem els treballs per finalitzats i decidirem com els mostrem a la resta dels alumnes de l'institut.

Això implica estudiar els espais més adequats del centre, la lluminositat, l'ordre i la presentació, una sèrie de qüestions que s'han de proposar i dialogar amb tot el grup classe.

CRITERIS D'AVALUACIÓ

El curs consta d'una **avaluació inicial**, realitzada al començament de la presentació de la unitat, per tal de veure què saben els i les alumnes sobre els temes que es tractaran i despertar-los la curiositat i les ganes de saber-ne més, i **tres avaluacions**: una amb la presentació i selecció de les fotografies, l'altra amb el cartell final del reportatge realitzat, i l'última l'exposició del resultat final al centre.

La nota de cada avaluació s'obté a partir de les tasques realitzades, entregades i corregides, els treballs proposats, la participació i el comportament a la classe i l'acurada presentació.

Els temes que s'hagin assolit bé ja es donen per avaluats i aprovats.

El càlcul de la nota es farà amb els següents percentatges de cada apartat, d'acord amb els criteris establerts al Departament d'Expressió.

Treballs dels temes treballats:	30%
Resultat final de la unitat:	40%
Actitud, comportament:	30%

EXPERIMENTACIÓ A L'AULA

Pel que fa a la motivació dels alumnes ha estat molt positiva, tots han reaccionat amb ganes, tot i que la temàtica era molt moralista, segons alguns, però alhora necessària per la diversitat d'alumnat que hi ha a l'aula.

Les parelles per realitzar el treball les he fet de manera aleatòria, així doncs, no han treballat amb amicitat sinó amb companys, això fa que en un principi no estiguin d'acord, però després no els hi queda més remei, resignats veuen que també són capaços de fer tasques amb altres persones diferents i que no estan acostumats a tractar i menys a compartir i triar idees, aspectes diversos que van sorgint durant les sessions que duren la unitat.

A mesura que hem anat ensenyant els diferents exemples d'altres fotografies, s'han anat engrescant i han fet fotografies curioses, bones i per suposat no tan bones, però ells mateixos ja han vist, quines eren les més adequades i correctes.

Pel que fa al cartell final, els muntatges han estat una mica pobres, ja que estem parlant de 2n d'ESO, un curs que encara no ha treballat cap programa d'edició i crec que s'hauria de destinar una unitat didàctica a ensenyar els diferents recursos de programes informàtics on els alumnes puguin donar marxa a la seva creativitat, i més en el cas d'alumnes USEE, aquest alumnes utilitzen els recursos de manera molt positiva.

VALORACIÓ DELS RESULTATS

Els resultats en general han estat molt positius, tot i que ens hem quedat una mica curts de temps.

Vaig precipitar una mica el meu alumnat ha encabir una temàtica molt concreta com aquesta i a defugir del llibre, tot i que la lectura d'imatges ja l'havíem treballat en el primer tema del temari de l'assignatura, i això ens va fer avançar més ràpidament i passar a la recerca de la informació de la temàtica a tractar, al treball en grups i a la realització de les fotografies, encara que, la idea d'organitzar l'exposició dins del centre encara l'hem de realitzar i això fa que no es pugui valorar tota la dimensió de la unitat i de la proposta.

En general ha estat molt positiva, aquí tenim un cartell realitzat per una parella d'alumnes bons dins del grup classe, com a exemple dels resultats obtinguts.

En aquest cas els alumnes han realitzat fotografies i també les han cercat per internet, fent un fotomuntatge i creant un eslògan que ens identifica el tema que han tractat.